

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Valvame, et isikuandmete kasutamisel austatakse eraelu ning et riigi tegevus oleks läbipaistev

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI JUHIS ¹

ISIKUANDMETE KASUTAMINE VALIMISKAMPAANIAS

Kinnitatud 17.04.2009
Muudetud 25. juulil 2013. aastal

1. Juhis on suunatud erakondadele, selgitamaks valimiskampanias ja poliitilises kihutustöös isikuandmete (eeskätt kontaktandmete) töötlemise reegleid.
2. **Andmete töötlemine** hõlmab [isikuandmete kaitse seaduse](#) kohaselt kõiki andmetega tehtavaid toiminguid: kogumine, säilitamine, edastamine, avaldamine, kustutamine jne.
3. Isikuandmete töötlemise **seitse aluspõhimõtet** on sätestatud isikuandmete kaitse seaduse [§-s 6](#). Osutame neist mõnele:

3.1) eesmärgikohasuse põhimõtet rakendades tuleb isikuandmeid kasutada üksnes sellel eesmärgil, milleks nad erakonnale anti.

Näide: Isikuandmed anti küsitluses konkreetse probleemi kohta arvamuse kogumiseks. See ei õigusta samade andmete kasutamist hilisemates kampaaniates.

3.2) kasutuse piiramise põhimõtet kohaldades võib erakond isikuandmeid muudel eesmärkidel kasutada (sh teistele edasi anda) üksnes isiku enda või pädeva organi loal.

Näide: kui erakond soovib küsitluse käigus kogutud isikuandmeid kasutada järgmistes kampaaniates, tuleb selleks saada inimeselt nõusolek.

3.3) minimaalsuse põhimõtet kohaldades võib isikuandmeid koguda ulatuses, mis on vajalikud määratletud eesmärkide saavutamiseks.

Näide: konkreetse probleemi kohta korraldatud küsitluses tuleb piirduda üksnes andmetega, mis on vajalikud inimeste eristamiseks ja küsitluse seisukohalt oluliste

¹ [Andmekaitse Inspektsioon](#) annab isikuandmete kaitse seaduse rakendamiseks soovituslikke juhiseid isikuandmete kaitse seaduse § 33 lõike 1 punkti 5 alusel.

asjaolude (nt elukoha, kui küsitlus puudutas piirkondlikku probleemi) väljaselgitamiseks.

4. Kontaktandmete kogumisel tuleb silmas pidada, et isikuandmete kaitse seadus lubab isikuandmeid töödelda üksnes **isiku nõusolekul, kui seadus ei sätesta teisiti**.
5. Nõusolek on teadlik tahteavaldus, millega isik annab loa oma andmeid töödelda. Nõusolek tuleb küsida enne töötlemise alustamist. Nõusolek peab olema kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Nõusolek võib olla osaline ja tingimuslik.
6. Nõusolekus peab olema määratletud andmete töötlemise eesmärk. Samuti peab olema märgitud, kellele ja milleks on andmete edasiandmine lubatud.
7. Nõusolekut küsides tuleb inimest teavitada ta õigustest andmete edasise töötlemise osas (eriti õigusest nõuda töötlemise lõpetamist ja andmete kustutamist).
8. Nõusolekut küsides tuleb isikule teatavaks teha isikuandmete töötleja nimi ja kontaktandmed.
9. Nõusoleku võib isik igal hetkel tagasi võtta.
10. Vaidluste korral eeldatakse, et isikuandmete töötlemiseks ei ole isik nõusolekut andnud. Tõendamiskohustus lasub isikuandmete töötlejal
11. Kui isik on oma kontaktandmed ise avaldanud või andnud nõusoleku nende avaldamiseks (*nt telefonikataloogis, ajaveebis*), siis on lubatud neid andmeid kasutada reklaami edastamiseks eelneva nõusolekuta. Kuid reklaami edastajal lasub kohustus tõendada isikuandmete päritolu ning kohustus lõpetada isiku nõudel andmete kasutamine.
12. Ametiasutuse võrgulehel avaldatakse ametnike kontaktandmed mitte isiku nõusolekul, vaid [avaliku teabe seaduse](#) täitmiseks. Need kontaktandmed on mõeldud tööalaseks suhtlemiseks. Seega on nende kasutamine reklaami saatmiseks lubamatu.
13. Kampania läbiviimisel on lubamatu kasutada kontaktandmeid, mis on kogutud eelnevalt läbiviidud küsitluste, üleskutsete, hääletuste jms käigus ilma selge nõusolekuta andmete edasiseks kasutamiseks.
14. Samuti on lubamatu koguda küsitlustes kontaktandmeid, pöördudes osaleja poole üleskutsega „*Anna kolme sõbra aadress, kes võivad olla huvitatud ...*“. Puudub kolmandate isikute nõusolek nende kontaktandmete erakonnale edastamiseks.
15. Kontaktandmebaase on võimalik täiendada rahvastikuregistri abil. Etteantud tunnuste alusel (nt piirkond, vanus, sugu) saab küsida nimedeta aadressandmeid. Aadressandmetega saab täiendada ka nimelist andmebaasi (nt erakonna liikmete nimekirja). Vt lähemalt [rahvastikuregistri seaduse](#) §-d 71-72 ja 76.

16. Rahvastikuregistrist ei väljastata erakondadele nende isikute andmeid (sh aadressandmeid), kes on oma andmetele seadnud juurdepääsupiirangu (rahvastikuregistri seaduse [§ 77](#)).
17. [Andmekaitse Inspeksioon](#) soovib paljude Euroopa erakondade eeskujul täiendada oma võrgulehti isikuandmete kaitse teabega (avaldades põhimõtted, milleks erakond isikuandmeid kogub, kuidas kasutab, kaua säilitab ja kuidas tagab nende turvalisuse).